

Posudek na bakalářskou práci	
<input type="checkbox"/> školitelský posudek <input checked="" type="checkbox"/> oponentský posudek	Jméno posuzovatele: Mgr. et Mgr. Filip Děchtěrenko, Ph.D. Datum: 23.5.2021
Autor: Richard Grégr	
Název práce: Pareidolie a její evoluční signifikance	
<input checked="" type="checkbox"/> Práce je literární rešerší ve smyslu zveřejněných požadavků (pravidel). <input type="checkbox"/> Práce obsahuje navíc i vlastní výsledky.	
Cíle práce (předmět rešerše, pracovní hypotéza...)	
<p>Cílem práce bylo představit pareidolii, neboli iluzorní spojování vjemů do smysluplných celků. Autor se chtěl zaměřit zejména na evoluci pareidolie.</p>	
<p>Struktura (členění) práce:</p> <p>Práce má standardní strukturu. V první části zmiňuje cíle práce, v druhé se zaměřuje na error management a apofenii. Tato druhá kapitola slouží spíše jako prodloužený úvod. Citací je poskrovnu a autor spíše kličkuje mezi tématy, která by si zasloužily detailnějšího zdůvodnění. Konkrétní ukázky, kde by mohl být autor důslednější:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Green & Swets 1966 je typická reference na Signal detection theory, nikoli na chybu I. a II. druhu (tam bych čekal nějaké učebnice metodologie) - autor uvádí gambler fallacy, ale to je jen jeden z mnoha příkladů kognitivních biasů, tedy bych zde očekával souvislejší úvod - autor přechází na overfitting, nicméně toto bych čekal v kontextu tvorby modelů, případně zmínit i underfitting - poté autor přechází na paranormální jevy, nicméně tato část mi nebyla úplně jasná, proč ji zde autor zmiňuje a zejména, kdy se dostává na téma osobnostních rysů, by zasloužilo širší úvod <p>Dále následuje kapitola zabývající se pareidolií, kde autor rozebírá různé aspekty tohoto fenoménu.</p>	
<p>Jsou použité literární zdroje dostatečné a jsou v práci správně citovány? Použil(a) autor(ka) v rešerši relevantní údaje z literárních zdrojů?</p> <p>Autor popisuje téma pareidolie z několika pohledů (vnímání tváří, neurofyzologie vnímání tváří, evoluční rozdíly). Text se dobře čte, nicméně jsem měl z rešerše dojem, že se autor snažil o široký záběr, a tedy popis jednotlivých částí není vyčerpávající. Když jsem se pokoušel replikovat rešerši, zdá se, že autor čerpal primárně ze seznamu publikací, který bychom dostali po zadání klíčového slova pareidolia. Pokud bychom ale v rešerši pokračovali, najdeme mnoho zdrojů, které jsou úzce zaměřené na zkoumané téma, ale v práci jsou opomenuty, namátkou (zmínil bych je v sekci 4.1).</p> <p>Wardle, S. G., Taubert, J., Teichmann, L., & Baker, C. I. (2020). Rapid and dynamic processing of face pareidolia in the human brain. <i>Nature communications</i>, 11(1), 1-14.</p> <p>Palmer, C. J., & Clifford, C. W. (2020). Face pareidolia recruits mechanisms for detecting human social attention. <i>Psychological Science</i>, 31(8), 1001-1012.</p> <p>Zhou, L. F., & Meng, M. (2020). Do you see the "face"? Individual differences in face pareidolia. <i>Journal of Pacific Rim Psychology</i>, 14.</p>	

Překvapilo mne, že v práci nejsou zmíněny žádné studie, které by se zabývaly psychoticismem a pareidolií, neboť to autor v úvodu přímo zmiňuje (*Co se ostatních smyslů týče, zatím není dostatek informací ohledně hmatové, čichové nebo chuťové pareidolie, jelikož téma apofenie se většinou pojí především s psychoticismem a schizofrenií.*)

Z drobných komentářů (které jsou ale vzhledem k rozsahu omluvitelné):

- občas se v práci vyskytuje citace v textu, kde autor používá studii jako podnět, ale text je v závorkách, např.: *pomocí fMRI oblastí se zvýšenou aktivitou, ale až (Földiák, Xiao, Keysers, Edwards, & Perrett, 2004) otestovali přes tisíc jednotlivých buněk a zjistili, že některé*

- některé citace jsou špatně naformátované, např. *Co se rozpoznávání emocí týče, i zde není pochyb o tom, že ženy mají výhodu. (E, 2000; Hall, 1978;*

Pokud práce obsahuje (nadstandardně) i vlastní výsledky, jsou tyto výsledky adekvátním způsobem získány, zhodnoceny a diskutovány?

V práci nejsou vlastní výsledky

Formální úroveň práce (obrazová dokumentace, grafika, text, jazyková úroveň):
Formátování práce je odpovídající standardní kvalitě. Jedinou výhradu mám k použitým obrazovým přílohám. Oceňuji, že autor přeložil popisky z původních figur, nicméně velmi rušivě působila rozdílná velikost fontů (Graf 1 vs Obr. 10). Dva grafy v práci chyběly (Obr 9. a Obr 4.). Zároveň mi není jasné, proč je použito rozdělení na graf a obrázek.

Splnění cílů práce a celkové hodnocení:

Celkově je vidět, že autor odvedl kus práce. Bohužel mám pocit, že by mělo být práce odvedeno ještě o něco více, Autor zmiňuje otázku propojení pareidolie a psychoticismu, nicméně konkrétní studie chybí. Zároveň se autor hodlal zaměřit na evoluční perspektivu pareidolie, nicméně pak spíše zmiňuje rozdíly ve vnímání tváří. Je možné, že šlo o autorovu interpretaci, ale v tom případě bych očekával výrazné zdůvodnění. Rešerše by měla být důkladnější. Rychlé vyhledávání pomocí klíčových slov pareidolie a evolutionary psychology nalezne článek popisující pareidolii z pohledu evoluce, nicméně citované zdroje či celkový pohled v práci chybí. Tento příklad není vyčerpávající seznam možných zdrojů, ale jen jedna z rychlých kontrol. Dá se tedy očekávat, že budou chybět další podobné zdroje. Práce tak končí v půli cesty. Nicméně i přes uvedené nedostatky doporučuji práci k obhajobě.

Otázky a připomínky oponenta:

Jakým způsobem vysvětlujete propojení psychoticismu a pareidolie?

Proč něco jako pareidolie existuje z pohledu evoluce dle literatury a dle vašeho názoru?

Návrh hodnocení školitele nebo oponenta (bude zveřejněn)

výborně velmi dobře dobře nevyhověl(a)

Podpis školitele/opponenta:



Instrukce pro vyplnění:

- Při posuzování je nutno zohlednit požadavky stanovené pro vypracování bakalářských prací – viz :
<https://www.natur.cuni.cz/biologie/studium/bakalarske-studium>
a <https://www.natur.cuni.cz/biologie/studium/bakalarske-obhajoby>
- Tučně vyznačené rubriky jsou povinnou součástí posudku.
- Prosíme oponenty i školitele o co nejstručnější a nejdůležitější komentáře k jednotlivým bodům, celková délka by neměla přesáhnout 2 strany (jednotlivé boxy lze prodloužit i zkrátit)
- Zaškrtování políček: Vložte kurzor před políčko, klikněte pravým tlačítkem myši, zvolte **Vlastnosti**, vyberte **Zaškrtnuto** a **OK**.

Instrukce pro doručení:

- Posudek, prosím, zašlete v elektronické a rovněž tištěné formě. Elektronická verze bude zveřejněna s předstihem na internetu, tištěná poslouží jako součást protokolu o obhajobě.
- Posudek v **elektronické podobě** ve formátu **.pdf** (případně **.doc** nebo **.txt**) na e-mailovou adresu petr.turecek@natur.cuni.cz a jako **Předmět/Subject** uveďte **Posudek bakalářské práce**.
- **Vytištěný a podepsaný výtisk** na adresu: **Mgr. Petr Tureček, Ph.D.**, Katedra filosofie a dějin přírodních věd PŘF UK, Viničná 7, 128 44 Praha 2. Pokud se obhajoby účastníte osobně, můžete přinést podepsaný výtisk s sebou a nemusíte jej zasílat poštou.